

УДК 111

Фатюха Н.Г.¹, Дмитрук Є.Р.²

¹ канд. економ. наук, доцент НУ «Запорізька політехніка»

²ст. гр. ФЕУ-111 НУ «Запорізька політехніка»

УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Ефективність формування та використання місцевих фінансів сприяє підвищенню рівня добробуту територіальних громад і держави.

Однією з важливих характеристик управління місцевими фінансами підприємства в умовах військового стану є швидке реагування та прийняття рішень для забезпечення найнеобхідніших потреб населення територіальних громад. В правовому полі за останній рік було прийнято багато законів і постанов для забезпечення кращого використання місцевих фінансів. Так Кабінет Міністрів України 11 березня прийняв Постанову № 252, якою визначив особливості формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану, якою дозволив керівникам місцевих фінансових органів затверджувати розпорядження про виділення коштів загального фонду на територіях, які після 24 лютого 2022 року є тимчасово непідконтрольними українській владі, тимчасово окупованими або на яких ведуться бойові дії [1]

Для аналізу місцевих бюджетів в умовах воєнного стану було обрано декілька областей що не зазнали окупаційного впливу та області що зазнали часткової окупації. Слід зауважити що ситуація в регіонах значно вплинула на показники виконання бюджету у всіх областях і в порівнянні з 2021 року скоротилися статті доходів і видатків, але за таких умов місцеві бюджети України продовжують підтримувати профіцит, що дає змогу говорити про ефективне використання місцевих бюджетів у 2022 році.

Показники виконання бюджету	Доходи, млн.грн.		Темп росту (зниж), %	Видатки, млн.грн		Темп росту (зниж), %	Дефіцит(-)/профіцит (+), млн.грн		Абс. приріст, млн. грн
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	

Україна, всього	580699,2	555097,1	95,6	569428,2	484295,2	85,0	11029,0	69873,0	58844,0
Черкаська	3971,7	3081,3	77,6	3806,3	2811,9	73,8	163,7	268,8	105,1
Львівська	7258,7	7283,1	100,3	7234,0	5783,7	80,0	18,9	1498,0	1479,1
Харківська	15631,1	6278,6	40,2	15456,2	5944,3	38,4	175,2	334,5	159,3
Запорізька	6607,5	3986,4	60,3	6177,7	3999,8	64,7	426,8	-11,7	-415,1
Херсонська	3975,8	1566,3	39,4	3932,3	1306,0	33,2	35,5	261,4	225,9

Отже, використання місцевих фінансів протягом 2022 року в умовах війни було досить ефективним. Виходячи з цього результату було створено проект Державного бюджету на 2023 рік, що передбачає наступні зміни щодо розподілу фінансів на користь місцевих бюджетів:

- збільшення частки податку на доходи фізичних осіб, який буде зараховуватися до місцевих бюджетів, до 64%;
- формування в бюджеті фонду відновлення та збільшення резервного фонду на відбудову населених пунктів, які постраждали внаслідок війни;
- продовження зарахування до місцевих бюджетів коштів від податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення військовослужбовців;
- виділення субвенції на реалізацію програм Міністерства у справах ветеранів України, кошти якої будуть спрямовуватися до місцевих бюджетів для вирішення медичних, соціальних і житлових проблем військових, ветеранів, учасників бойових дій [3].

Слід відмітити, що під час військового становища в країні, ефективне використання ресурсів місцевих фінансів та економія набувають особливого

значення, що сприяє здійсненню ґрунтового аналізу можливостей місцевих фінансів і резервів їх залучення. Одним із таких резервів є створення робочих місць для потенційних платників податків. Зокрема, проведення таких заходів як працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, перенесення підприємств з окупованих або постраждалих від війни територій, пошук шляхів залучення інвесторів, може сприяти тому, що дохідна частина місцевих бюджетів буде зростати. Важливим є зміни у видатковій сфері, треба запроваджувати економію коштів та скорочувати видатки тих сфер що не є найбільш необхідними: скорочення витрат на другорядні матеріали та послуги, призупинення фінансування грандіозних урочистих заходів і т.д.

Таким чином скоординовані дії у сфері доходів і видатків місцевих фінансів сприятимуть раціональному використанню місцевих фінансів і їх ефективній роботі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Уряд спростив механізм здійснення операцій з управління бюджетними коштами. Децентралізація. 20.06.2022. URL:<https://decentralization.gov.ua/news/15100>.

2. Місцеві бюджети – що з виконанням за перші три місяці повномасштабної війни? Вокс Україна. 11.08.2022. URL:<https://voxukraine.org/mistsevi-byudzhety-shho-z-vykonannyam-za-pershi-try-misyatsi-povnomasshtabnoyi-vijny/>.

3. Проєкт Державного бюджету на 2023 рік для місцевого самоврядування. Місцеві фінанси. 21.09.2022. URL:<https://auc.org.ua/novyna/proyekt-derzhavnogo-byudzhetu-na-2023-rik-dlya-miscevogo-samovryaduvannya>.

4. Державний веб-портал бюджету для громадян URL:<https://openbudget.gov.ua/>